

BALEN, CANADASTRAAT (WOODPECKER)

Archeologienota: Programma van maatregelen.

RAPPORT NR. 1077

Titel

Archeologienota Balen, Canadastraat (Woodpecker): Verslag van Resultaten

Auteur(s)

Jennes Niels & Jeroen Verrijckt

Erkende archeoloog

2017/00195 – Niels Jennes

Projectnummer J. Verrijckt

2022-392

Projectnummer Onroerend Erfgoed

2022H201

Plaats en datum

Beerse, 23/08/2022

INHOUD

Inhoud.....	2
1 Administratieve gegevens	3
1 Gemotiveerd advies	4
1.1 Aanleiding vooronderzoek.....	4
1.2 Resultaten vooronderzoek	4
1.3 Afweging noodzaak verder onderzoek	4
2 Programma van maatregelen	6
3 bibliografie	7

1 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Projectcode J. Verrijckt		2022-392
Projectcode Onroerend Erfgoed		2022H201
Locatie	Provincie	Antwerpen
	Gemeente	Balen
	Straat	Canadastraat
Kadastrale gegevens	Gemeente	Balen
	Afdeling	2
	Sectie	B
	Percelen	2M46; 2N46
Coördinaten	Noordoost	X: 210894 Y: 210370
	Noordwest	X: 210809 Y: 210297
	Zuidoost	X: 211478 Y: 209679
	Zuidwest	X: 211313 Y: 209553
Oppervlakte plangebied		Ca. 177.181 m²
Oppervlakte bodemingreep		Ca. 35.000 m²
Erkend Archeoloog		2017/00195 – Niels Jennes

1 GEMOTIVEERD ADVIES

1.1 Aanleiding vooronderzoek

De aanleiding van het bureauonderzoek vormt de geplande bouw van een productiehal met bijhorende aanleg van groenzones, verharding en een waterbekken aan de Canadastraat te Balen. Meer informatie over de aanleiding van het vooronderzoek is terug te vinden in het verslag van resultaten.

1.2 Resultaten vooronderzoek

Op basis van de archeologische en historische gegevens zijn er bijzonder weinig aanwijzingen voor het aantreffen van een archeologische vindplaats binnen het plangebied. Historische kadasterkaarten en orthofoto's doen wel een verstoord terrein vermoeden als gevolg van de bouw van voormalige gebouwen en munitiebunkers binnen de onderzoekszone. Daarnaast heeft ook de sanering in 2000-2003 vermoedelijk een negatief effect gehad op de bodembewaring binnen het terrein. De quartaire kaart 1/50.000 en de bodemkaart versterken dit idee. Eerder werd een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd op het terrein aangrenzend en ten zuiden van de huidige onderzoekszone. Hier werd de vermoedelijke verstoring bevestigd tijdens dit onderzoek. Gezien de gelijkaardige situatie van de huidige onderzoekszone mag een grootschalige verstoring eveneens verwacht worden.

Op basis van de resultaten uit dit bureauonderzoek, in combinatie met deze uit de nota JENNES et al. 2022, wordt er geen archeologische vindplaats (meer) verwacht.

Op basis van de resultaten van dit bureauonderzoek wordt geadviseerd de onderzoekszone vrij te geven voor verdere ontwikkelingen. De argumenten voor een verwacht verstoord terrein zijn te groot om vervolgonderzoek te verantwoorden.

1.3 Afweging noodzaak verder onderzoek

Na een uitgebreide bureaustudie waarbinnen historische, cartografische, geologische, geografische en bodemkundige bronnen werden onderzocht en teruggekoppeld aan het hedendaagse terreingebruik en de bouwplannen van de opdrachtgever, kan geconcludeerd worden dat er genoeg informatie is verzameld om aan te tonen dat de verwachting op een verstoord plangebied groot is.

Op basis van de resultaten van dit bureauonderzoek wordt geadviseerd de onderzoekszone vrij te geven voor verdere ontwikkelingen. De argumenten voor een verwacht verstoord terrein zijn te groot om vervolgonderzoek te verantwoorden.

Na een fase in het vooronderzoek volgt geen verder vooronderzoek, zonder ingreep in de bodem of met ingreep in de bodem, indien op basis van de reeds uitgevoerde fase(s) van het vooronderzoek voldoende informatie gegenereerd is om (Code van Goede Praktijk, p. 31):

1. Een archeologienota of nota op te maken die de hoogstwaarschijnlijke afwezigheid van een archeologische site afdoende staft, of;
2. Een archeologienota of nota op te maken die het ontbreken van potentieel op kennisvermeerdering afdoende staft (doordat de geplande bodemingrepen geen impact hebben op het eventueel

aanwezige erfgoed of doordat verder onderzoek van het aanwezige erfgoed geen nuttige kenniswinst zou opleveren), of;

3. Een archeologienota of nota op te maken die de noodzaak voor een archeologische opgraving staft én een plan van aanpak hiervoor biedt, of;

4. Een archeologienota of nota op te maken die de mogelijkheid voor een behoud in situ staft én een plan van aanpak hiervoor biedt.

In dit geval zijn er aardkundige kaarten in relatie met uitgevoerde proefsleuven, aangrenzend aan de huidige onderzoekszone, die de verwachting van een verstoord terrein hoog inschatten, net omdat beide terreinen eenzelfde historie kennen.

Er wordt geadviseerd de terreinen vrij te geven voor verdere ontwikkeling.

Een programma van maatregelen werd hierdoor niet opgemaakt.

2 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek kan geconcludeerd worden dat er **geen vervolgonderzoek noodzakelijk** is. Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek is met voldoende zekerheid een uitspraak te doen over de aan- of afwezigheid en waarde van archeologisch erfgoed, het potentieel op kennisvermeerdering en de haalbaarheid van eventueel verder onderzoek.

Een doorslaggevende factor in het bepalen of verder onderzoek noodzakelijk is, is de lokale geschiedenis van het terrein. De beslissing om geen vervolgonderzoek te adviseren steunt op de volgende redenering:

Vanuit de resultaten van het bureauonderzoek is de verstoorde bodemopbouw binnen de onderzoekszone hoog in te schatten. Dit gebeurt op basis van:

- De **bodemkaart** van Vlaanderen die het plangebied gekarteerd heeft onder bodemtype OB **in combinatie met de quartaire kaart 1/50.000** waarbij boringen meteen de tertiaire afzettingen aantonen. Rondom tonen boringen op geopunt een quartair dekzandpakket aan tot 1m dik. Hierdoor kan van verstoring uitgegaan worden;
- De bouw van gebouwen en munitiebunkers alsook de sanering van het terrein in 2000-2003, welke negatieve effecten hebben gehad op de bodembewaringstoestand;
- De resultaten uit JENNES *et al.* 2022, op het terrein aangrenzend en ten zuiden van het huidige onderzoek. Hier werden grootschalige verstoringen aangetroffen als gevolg van de activiteiten hierboven neergeschreven. Ze bevestigen de kartering op de bodemkaart en de quartaire kaart 1/50.000 als gevolg van de bouw van gebouwen en munitiebunkers en de sanering ervan in 2000-2003.

Indien tijdens de werkzaamheden toch archeologische resten worden aangetroffen, blijven de bepalingen voor het melden van toevalsvondsten van kracht. Deze bepalingen zijn terug te vinden in artikel 5.4.1 van het Onroerenderfgoeddecreet. Eventuele toevalsvondsten dienen binnen drie dagen na ontdekking gemeld te worden bij Onroerend Erfgoed.

3 BIBLIOGRAFIE

- ADRIAENSEN, J. & J. VERRIJCKT, 2021: Archeologienota Balen, Canadastraat, *J. Verrijckt rapport nr. 0826*, Beerse.
- BORSBOOM, A. & VERHAGEN, P. 2012. *KNA Leidraad Inventariserend Veldonderzoek Deel: Proefsleuvenonderzoek* (IVO-P). SIKB
- Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren (versie 4.0), 2019.
- HANECA, K., DEBRUYNE, S., VANHOUTTE, S., & ERVYNCK, A. 2016. Archeologische vooronderzoek met proefsleuven. Op zoek naar een optimale strategie, Onderzoeksrapporten agentschap Onroerend Erfgoed 48.
- JENNES, N., PEPERMANS, J. & J. VERRIJCKT, 2022: Nota Balen, Canadastraat, *J. Verrijckt rapport nr. 0922*, Beerse.
- TOL, A. J., VERHAGEN, P. & VERBRUGGEN, M. 2012. *Leidraad inventariserend veldonderzoek. Deel: karterend booronderzoek*, KNA-leidraden, Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer, Gouda.